

محورهای پژوهشی و موضوعات اولویت‌دار منطقه ویژه اقتصادی بیرجند

محور ۱. اقتصاد، توسعه و سیاست‌گذاری صنعتی

تحلیل اثرات اقتصادی منطقه ویژه بر توسعه استان و منطقه شرق
مدل‌های توسعه پایدار اقتصادی مناطق ویژه در مناطق کم‌برخوردار
بررسی مزیت‌های رقابتی صنایع مستقر در منطقه ویژه بیرجند
تحلیل تطبیقی عملکرد مناطق ویژه اقتصادی ایران با نمونه‌های آسیایی
اثرات ایجاد منطقه ویژه بر توسعه مناطق مرزی و توزیع جمعیت
الگوی حکمرانی اقتصادی مناطق ویژه در سطح استان‌های مرزی

محور ۲. جامعه، فرهنگ و توسعه انسانی

پیامدهای اجتماعی و فرهنگی استقرار منطقه ویژه در جوامع محلی
اثرات منطقه ویژه بر مهاجرت، تغییر الگوی اشتغال و ساختار خانواده
بررسی سرمایه اجتماعی، اعتماد نهادی و تعامل جامعه محلی با منطقه ویژه
مسئولیت اجتماعی شرکت‌ها (CSR) در مناطق ویژه اقتصادی
تحلیل نیازهای مهارتی و آموزشی نیروی انسانی بومی
نقش دانشگاه در توانمندسازی جوانان و زنان در پیرامون منطقه ویژه

محور ۳. محیط زیست، منابع و توسعه پایدار

ارزیابی اثرات زیست‌محیطی فعالیت‌های صنعتی منطقه ویژه
تحلیل مصرف و مدیریت منابع آب، انرژی و خاک در منطقه
مدیریت پسماندهای صنعتی، خطرناک و غیرخطرناک
سنجش آلودگی هوا و خاک در محدوده پیرامونی منطقه
طراحی چارچوب توسعه سبز و سیاست‌های محیط‌زیستی پایدار
استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در زیرساخت‌های منطقه ویژه

محور ۴. زیرساخت، لجستیک و تجارت بین‌الملل

نقش منطقه ویژه بیرجند در توسعه کریدور شرق (چابهار-بیرجند-مشهد)
مطالعه شبکه لجستیک و زنجیره تأمین صنایع منطقه
ارزیابی ظرفیت حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای و هوایی در خدمات صادرات
فرصت‌های تجارت مرزی با افغانستان، پاکستان و آسیای میانه
نقش فناوری‌های دیجیتال و هوش مصنوعی در مدیریت گمرک و انبارها

محور ۵. فناوری، نوآوری و اقتصاد دانش بنیان

ظرفیت‌های شکل‌گیری شرکت‌های دانش بنیان در منطقه ویژه
مدل‌های همکاری منطقه ویژه با مرکز فناوری و نوآوری دانشگاه
استقرار واحدهای تحقیق و توسعه (R&D) در صنایع منطقه
فناوری‌های نوین در فرآوری مواد معدنی و صنایع تبدیلی
ارزیابی آمادگی فناورانه (TRL) در صنایع منطقه
مدل‌های حمایت از شتاب‌دهنده‌ها و استارت‌آپ‌های صنعتی در منطقه ویژه

محور ۶. حقوق، مدیریت و حکمرانی منطقه‌ای

چالش‌های قانونی سرمایه‌گذاری، مالکیت و بهره‌برداری در منطقه
مطالعه تطبیقی حکمرانی مناطق آزاد و ویژه اقتصادی
مدل‌های شفافیت و پاسخگویی در ساختار اداری مناطق ویژه
تعاملات منطقه ویژه با نهادهای محلی، استانی و ملی

محور ۷. کشاورزی، صنایع تبدیلی و صادرات منطقه‌ای

توسعه صنایع تبدیلی محصولات بومی (زعفران، زرشک، عناب و خرما)
مطالعه زنجیره ارزش محصولات کشاورزی صادراتی
نقش منطقه ویژه در توسعه صادرات غیرنفتی و برندسازی محصولات محلی
بهبود فرآوری، بسته‌بندی و استانداردسازی محصولات کشاورزی
تحلیل بازارهای هدف در افغانستان، پاکستان و آسیای میانه
بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در کشاورزی هوشمند و کنترل کیفیت

محور ۸. امنیت سرمایه‌گذاری و روابط بین‌الملل

موانع جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی در مناطق ویژه اقتصادی
تحلیل اثر تحریم‌ها و سیاست خارجی بر عملکرد مناطق ویژه
روابط تجاری منطقه ویژه بیرجند با افغانستان و کشورهای شرق ایران
ارزیابی جایگاه منطقه ویژه در نقشه ژئواکونومیک کشور
الگوهای موفق دیپلماسی اقتصادی برای جذب سرمایه‌گذاران خارجی
تدوین طرح‌های جامع پدافند غیرعامل منطقه و شرکت‌های تابعه

